

DEBRECENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre . . . 3 kor. — fl.
VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre . . . 4 kor. 50 fl.

Felolós szerkesztő és lapfőnöke:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Keleti események.

Két nevezetes esemény sajátosságos összetalálkozása, a császár sógorának bolgár látogatása és a dalmát-hercegovinai vasut megnyitása, igen erős és fölöttébb jelentős világosságot vet a hatalmi aspirációk erőviszonyára a Balkánon.

Kétségtelen, hogy az orosz befolyás annyira megnövekedett s oly erős ma a veszedelmes félszigeten, mint még soha. A szerb király, szerelmi regénye révén, az orosz császár hatalmas karjaiba vetette magát. Montenegró fejedelme a császár „egyetlen” barátja s költője a délszlávok közt a pánszláv eszmének. Albánia Montenegró közelében és szomszédságában s Olaszország felé irányuló szimpátiából: természetes ellenségünk s e szerint ereje a hatalmi mérleg orosz serpenyőjébe esik. Végül Bulgária és kóburgi fejedelme

nyilvánvalóképpen szintén az orosz hatalmi szféra széliránya felé fordította kieded hajója tépett vitorláit.

Ferdinánd fejedelem, aki nemrég még csókra jelentkezett a padisahnál s nyíltan keleti fejedelemnek vallotta magát, most számba sem veszi a porta érzékenységét s a berlini kongresszus határozatának ellenére úgy tesz, mintha önállóan rendelkezhetnék országa jövő sorsáról s katonai konvencióval, kikötők átengedésével vagy beházasodással eladhatná és leköthetné a fejedelemséget Oroszországnak. Bulgária szuverén ura, a szultán elküldötte képviselőjét Mihajloviics nagyherceg fogadására: de Mehmet béget kitessekelték azon az ürügyön, hogy nem politikai látogatás s e szerint semmi köze hozzá a török szultán öfelségének. S nyomban a bolgár lapok megfenyegetik a szultánt Bulgária

önállóságával és királlyá váló proklamálásával. Az orosz nagyherceg pedig, aki egyszerre oly meglepő baráti érzelmeket táplál Bulgária és fejedelme iránt, lakomát ad a Rosztiszláv földézetén s poharát emeli a bolgár és orosz hadseregek fegyverbarátságára és a két ortodox keleti ország gondolatközösségére.

Nem tudjuk, hogy a mi hivatalos diplomáciánk miképpen minősíti ezt a felkészítőt, de a mi laikus polgári szemünk igen erős demanstrációt lát az orosz nagyherceg tószájában. Az igaz, hogy a hatalmas vendég egyébként kijelentette, hogy nem kíván politikát csinálni. De minő értéket tulajdonítsunk az ilyen nyugtató czélzatu nyilatkozatnak, amikor a tények mást beszélnek?

A bolgár látogatás okozta feltűnés enyhítésére szolgál — úgy látszik — az a körülmény is, hogy Mihajloviics nagyherceg

Rémület.

A nap égető sugarai, amelyek teljes erővel tüztek le a kopár vidékre, fullasztóvá tették a levegőt. Az egész vidéken nem volt egyéb növényzet annál a kis kukoriczánál, mely egy domb oldalán tengődött; a forró napsugarak elszárazították a csenevész kukoriczást s a silány kórók zörögve hajlongtak ide-oda, amikor egy-egy eltévedt szellő futott végig a kopár vidéken.

Egy csapat katona rohant végig a kukoriczás mögé, mely mint valami düledő, sárga fal választotta el a dombot a síkságtól.

A katonák nagy rendtelenségben, rémületet kifejező arccal húzódtak meg a kukoriczás mögött, lefeküdve vagy letérdelve a göröngyös földre, a mely szinte megtűzesedett a nap sugaraitól. A megrémült emberek némasága jól illett ennek a szomo u vidéknek a hangulatához. Egyik sem ejtett ki egy hangot sem, egyik sem törődött a másikkal, mindenkit elfoglalta a saját félelme, rémülete. Az egész csapat kerekre nyílt szemmel bámult a kukoriczason túl emelkedő dombok felé, ahonnan sűrű füstfelleg és nehéz lőporzsogót hozott a meleg szellő.

A katonák csapata olyan volt, mint egy megriasztott juhnyáj, amely elvesztette pásztorát.

Nem kaptak arra parancsot, hogy a kukoriczás mögé húzódjanak, seaki sem jelölte ki nekik ezt az irányt; rémületök-

ben menekültek oda, az ösztön vezette őket oda.

Menekültek az ellenség elől.

A rémület és a szegény érzete összevegyült sápadt tekintetükön; szemüket mozdulatlanul függesztették arra az egy pontra, s hol a halál leskelődött rájuk, a hol megszálta őket a legyőzhetetlen rémület, mely kivetkőztette őket emberi voltukból és csak az ösztönnek engedelmesködő állatosordává változtatta a csapatot.

A kukoriczás mögött, a távolban még mindig ropogtak a fegyverek; a puskaropogásnál azonban még rémesebben hangzott a fegyver-kakasok szünet nélküli való, éles cselegetése; mintha borsözsemeteket hajgáltak volna a fához — olyan volt ez a különös zaj, a melynek rémes voltát csak az tudja, — aki már állott ellenséges fegyverek előtt.

Néha-néha néhány pillanatra megszünt a puskaropogás, de azután még nagyobb erővel hangzott ismét a távoli dombok felől, melyeknek ormán csak szürke sávnak látszott az ellenség kifejlődött csapata.

A golyók élesen füttyöltek a száraz karók között. A mozdulatlan csapat azonban nem is látszott észrevenni ezt. A katonák komor arcán rettentő kifejezés ült; egyik sem nézett a másikra — a szegény miatt. Így teltek el a percek a halál küszöbén, — örökkévalóságnak tetsző lassúsággal.

Egyszerre egy tiszt rohant elő a kukoriczástól. Kardját elvesztette valahol, kabátja rongyokban lógott le a testéről, sapka sem volt a fején s összekuszált hajfűrtjei szinte betakarták vérben forgó szemét.

Az ő parancsnoksága alatt volt ez a csapat; ő nevelte ezeket a katonákat, akik szerették és tisztelték őt. Ismerte jól minden emberét, mindeniknek életét, jellemét; ő vezette ezeket a távoli dombokon harczoló ellenséges csapat ellen. És ezek most elhagyták őt, gyáva, nyomorult módon.

Milyen gyűlölet szállta meg lelkét abban a pillanásban! A könnyekig, az örületig fokozódó gyűlölet volt ez.

Mikor odaért, ahol csapata rendetlen csoportokban húzódtott meg, gyűlölete még rettenetesebb lett. Ah! látnia kellett azt a gyáva csapatot, látnia kellett mindenik katonája arcán a rémületet és a szégyent.

Az ősz, napbarnított arcu tiszt felsóhajtott és erőfletlenül rogyott le a forró földre, nem törődve a körülötte füttyölő golyókkal. Talán jobban is szeretne volna, ha valamelyik benne akad meg. Hiszen mire is becsüli most már az életét? Ez a rettenetes szegény teljesen megenmisítette őt. Hol van csapata? Gyáván megfutamodott, szétszóródott.

Egyszerre szemébe ötlött az őrmester viharedzett arca.

Az ősz tiszt fel ugrott a földről, mint a rebzett vadállat és az őrmesterre rohant.

— Te is... te is...

Románia partján is kikötött. Ez annyit látszik jelenteni, hogy lám, a nagyherceg feketetengeri utazásában nemcsak Bulgáriában, hanem Romániában is tett „barátságos” látogatást. — De tessék ügyelni: mi következik ez után? A nagyherceg hajójával elvitorlázik Szulinába, majd abba a csatornába, amelyet a kilini Dunágon vágatott Oroszország s a mely alkalmas arra, hogy egész Galacz alá szállítsa az orosz a hadihajókat. Ez a csatorna nemrég nyílt meg s az orosz katonai erőnek hatalmas megnövekedését jelenti az Alduna mentén és Románia határán. Ezt az új műszaki alkotást óhajtja most megvizsgálni az orosz nagyur. — Tehetné-e kínos feltűnés és diplomáciai magyarázatok nélkül, ha előbb egy mindenképp barátságos látogatással a román parton nem simitáná zavartalanná, békéssé és kellemessé az utját?

Mindeme nyugtalanító jelenséggel szemben valóban a legkövetkező, amit tehetünk, az, hogy sztratégiai tekintetben, alkalmas sinrakás útján, erősítjük a monarkia pozícióját a Balkánon. Ha már a népek szívében, hajlandóságában és reményességében nem tudunk védőbástyát szerezni magunknak, legalább egy jól ki-

szemelt vasuti vonal legyen a bázisa állásunk és érdekeink védelmének a Balkánon.

Diplomáciánk azzal a se fű, se fa orosz megállapodással, hogy semmi változást nem engedünk a Balkánon, azzal teljes kudarcot vallott. Ahol annyi szenvedély lobog s annyiféle nép nyüzsg, ott lehetetlen hatalmi szóval megállást és mozdulatlanyságot parancsolni. Azaz hogy lehetni lehet, de az ilyen hatalmi parancsot ki-figurázza az élet, amely megy a maga útján, a gravitáció természetes törvényét követve. — Az Oroszországgal való megállapodás megkötötte a mi kezünket, úgy, hogy nem lehattunk sem erős ellenség, sem benső, hatalmas jó barát. S mivel az orosz diplomácia ravaszabb, simulékonyabb és célzatosabb, mint a miénk, s mivel továbbá Oroszország barátának értékesebb és ellenfélnek félelmesebb, mint Ausztria-Magyarország: nagyon természetes, hogy a két hatalom erőviszonyában a muszka befolyás kerekedett felül.

A legrégebbi gyógyszer-tár Debreczenben.

Most hogy az „Arany angyalhoz”, czimzett gyógyszer-tár tulajdonost cserélt, alkalomszerű s nem egészen érdekesség

nélkül való egyet-mást elmondanunk erről a gyógyszer-tárról, amely kötségtelenül a legrégebbi ilyenemű közegészségügyi intézménye Debreczennek.

Keletkezése homályban, bizonytalan-ságban vész el. Dr. Róthschnek V. Emil „A debreczeni biharmegyei gyógyszerész-testület gyógyszer-tárai története” czimű munkájában 1670—1680 között való évekre teszi valószínű keletkezésének idejét. Csak hogy ő ezt semmiféle pozitív adattal nem tudja támogatni. A városi jegyzőkönyvekben magam sem találtam ezen időről semmi féle nyomot a patikára vonatkozólag. Dr. Róthschnek ur szerint a levéltárban csak az 1707. évben van róla először említés, mikor a város maga kezelte s amikor Veresmarty János és Baranyi Mihály valának gyógyszer-tári felügyelők. Az én kutatásaim ennél valamivel előbbi évekre vezetnek vissza.

Ugyanis az 1700-dik évi tisztújításkor választottak legelőször felügyelőket a gyógyszer-tárhoz. Erről az évről van tudniillik legelőször bejegyezve az egykeru protokolumba:

„Inspectores Mulsii, Cerevisiae et Cremati ac Apothecae Stephanus Monori, Michael Ormos, Andreas Ajtai”. A senatus és communitasbeli nemzeti urak tehát a patika mellett a méhser, ser és égettbor áruháza is vigyáznak. 1701-ből pedig azt olvashatjuk, hogy a „Patika inspectiójára Doctor Huszti István Uram instelláltatik”. Csak 1702-ben méltatták annyira a patikát, hogy külön inspektorokat kapott Veresmarty János és Tholdi Pál uraimék személyében.

De már 1703., 1704., 1705. években nem töltik be ezt a tisztséget; bár fennállott ekkor is a patika, amit abbul tudhatunk bizonyosan, hogy mikor 1705. ok-

A düh elhomályosította a szemét s a torka összeszorult, mintha fojtogatták volna. Az őrmester lehajtott fejjel állt előtte, nem mert a szemébe nézni dühöngő feljebbvalójának.

— Az Isten szent nevére... a Szentháromságra mondom... én magam sem tudom, hogyan történt... nyögte az őrmester.

— O!... nem tudod? — kiáltotta állati hangon a tiszt és dühében arczul ütötte a remegő embert, aki a szégyentől megsemmisülve állott előtte.

Az őrmester meg sem mozdult, egyetlenegy arcz kifejezéssel sem árulta el a belsőjében tomboló vihart és a leújtó szégyenét.

A távoli dombok felől szünet nélkül hangzott a puskaropogás s a golyók még sürűbben kezdtek fűtyölni a kukoricásban. — Össze kellene szedni a szásadot — mormogta az őrmester néhány pillanatnyi hallgatás után.

— Összeszedni? Hogyan lehetne összeszedni? Azok a gyáva, nyomorult nyulak...

— Mindenik embert nevének kellene ideszólítani...

Ez valóban jó ötlet volt.

Az ősz tiszt oda állott a kukoricás szélére és hangosan, nyugodtan szólítottani kezdte az embereit, mindeniket a maga nevének.

— Meghalt. Megsebesült. Elmaradt, — jelentette az őrmester.

A többiek egyenként elővánszorogtak

és sápadtan, lesütött szemmel sorakoztak össze a tiszt előtt. A golyók borzalmasan fűtyörészek körülöttek, de egyik sem törődött már a halállal. Egyszer-egyszer kiesett a sorból egy katona; nem törődött vele senki; egy másik nyugodtan elfoglalta a helyét.

A tiszt ott állott előttük, komoran, szigorú tekintettel, mint az engesztelhetetlen ítélőbíró.

— Mit cselekedtetek?

A komor arcok még jobban elsötétültek: a sebesültek nyögtek, az élők szótlanul álltak ott; néma volt mindenik, mint a halott.

— Mit cselekedtetek?... Megszegtétek esküteket... Bemocskoltátok egyenruhátokat... Gyávák, nyomorultak?

Köröskörül tombolt a halál. Az a kis csapat azonban mozdulatlanul állt ott, ügyet sem vetve a fűtyölő golyókra.

— Megtörtétek a szent esküt! Elárultátok a czárt!

Erre itt-ott tompán hangzott fel a katonák sorában:

— Bűnösök vagyunk...

— Büntess meg minket.

— Itélkezz rólunk.

— Ne kegyelmezz nekünk!

Az ősz tiszt szemé ragyogni kezdett, melle hevesen zihált. De hirtelen összeszedte magát és nyugodtan, komoran szigorúan megszólalt:

— Gyermekeim, én is megérdemlem

a halált, amiért nem tudtalak benneteket féken tartani. Menjünk a halálba!

A tiszt keresztet vetett, a katonák is mind keresztet vetettek magukra.

— Ne haragudjatok kedves gyermekeim...

— Ne haragudj ránk te sem.

A következő pillanatban már utban volt a kis csapat. Méltóságosan, komor aczczal, katonás léptekkel haladtak előre az elszánt katonák. Előttük ment az ősz tiszt, lengő fűrtöivel, összerongyolódott kabátjában. Egy hang se hallatszott a kis csapatban, mely halálra ítélte magát és elszántan ment az ítélet elébe.

A dombokon egyszerre felhangzott a kúrtező s az ellenség gyors mozdulattal húzódtak előbbre-előbbre. A lejtőn pedig rettenetes csatakiáltás dörgött s egy kis csapat rohant be az ellenség fűrtögebe, mely elnyelte egy pillanat alatt...

Mire az alkony bepirosította az eget, a domb lejtőjén, közel egymás mellett, szürke kabátos holttestek feküdtek az ellenpiroskabátos halottai között.

Másnap reggel a hadiparancs dicsérrel emlékezett meg egy századról, mely a nálánál százszorosa nagyobb ellenséges csapatot megtámadta és bámulatos hősiességgel harcizva, annyira megzavarta, hogy a főcseregnek elég ideje volt kifejődni. Az a kis csapat döntötte el az ütközet soraát. Hősök voltak mindannyian, hősi halállal haltak meg egytől-egyig.

tóber 21-én a labancz hadak szörnyű módon feldúlták az elmenekült lakosság által üresen hagyott szerenostelen várost, a patikában is tömérdek kárt tettek. E siralmas pusztulásról írja az akkori krónika:

„Patikabeli szerszámoknak a javából három ládával, amit hamarjában össze lehetett kötöztetni, elvitettünk; de a mi itthon maradt mind a Póczokbul, mind a mely edények ón s róz mozsárok, eszközök elásattattanak a földben, oda vagyon. Laistrom szerint szedte kezéhez a Tábori Patikarius, amint az ott felejtett vagy elhagyott irásból látszik. Némely vizek, fűvek, gyökerek meghagyattattanak intacte (sértetlenül). Ezt mind az által, ha Isten megtart Városostul hamaréb fel építtethettük, mint a Typographiát, meglévén a Praecipuumok (orvosságok). Lett legalább fl. 4000 kár.“

1706-ban Veresmarthi János és Dányádi János említettnek patika felügyelőikül, az ő idejükben Nemposovics János, a híres Nemposovics János volt patikárius Debreczenben. Jókai azt írja róla az *Eget vivó asszony sziv* cz. debreczeni tárgyú regényében, hogy azonos személy volt Ágost szász és longyel király, Rákóczi Ferencz világhírű udvari festőjével, Mányoki Ádámmal. Ez azonban nem egyéb költői fantáziánál. Hanem az már történelmi tény, hogy Nemposovics bolondult a szép asszonyokért. A városi jegyzőkönyvben is meg vagyon örökítve egy éjjeli szerelmi kalandja, mely nagy családi tragédiának lőn szülőke, úgy hogy miatta örökre eltassította magától a fiatal Baranyi Miklós, Rákóczi fejedelem kommissáriusa ártatlanul bevádolt hűségvesztését, a szép Ungvári Katát. A kalandor Nemposovics szökéssel menekült a város tömlöczéből. Jókai tette. Mert a fiscus halált kért a fejére, a tanács pedig hóhérral verette volna ki a városból.

No de nem czélom tovább folytatni a debreczeni legelső patika történetét. Főbb eseményeit ugyanis megírta Rotschnek Emil. Én csak néhány ismeretlen adattal akarom kiegészíteni az ő becses munkáját. Csak azt említem még, hogy ez a patika a XVIII. században hosszú időközön át, talán kezdetől fogva, a piac nyugoti során állott, azon a telken, mely jelenleg a Svetics intézeté s 43. számmal van jelölve. Ez a telek 1700 körül turi Borbély András szenátoré volt, később örökösödés és vétel útján váradai és micskei Baranyi Miklós szeptemvirre szállott. 1760—1784 között ennek a hatalmas nagy urnak kitagadott fia szerezte meg a „patika háznak“ nevezett telek egy részét, míg a másrésze a város birtokában volt. Ez időben tudós Kasay Sámuel vezette a patikát, mely azonos a most „Arany Angyal“-hoz címzett gyógyszerházzal. A város 1794-ben adta el a házzal együtt 10626 Rh. frton Ördög Istvánnak. Ennek örököseitől 1828-ban Tamásy György vette meg 9000 váltó frton, aki később Piac-u. keleti oldalára, a Rakovszky-házba (most br. Josinezy Miklósné é) költöztette át. 1850—1864. között előbb Muraközy Károly, majd Korányi Imre bér

mellett hasznosították. 1864—1871. között Tamásy Ödön birta. O vitte mostani helyére. 1871-ben Örvényi Ottó vette meg 25,000 frton, míg most 3 45,000 frtot kapott az új tulajdonostól Szilöz Ferencztől, a legrégebb, kétszáz év óta virágzó, realjogu gyógyszerházzal. **Zoltai.**

VIDÉK.

A fia után a sirba. Megható esetről értesít bennünket sarkadi levelezőnk. Székely Imre jómódu gazdának egyik fia, a 23 éves Sándor, nemrégiben került haza katonaságtól, ahonnét gyógyíthatatlan bajjal, sorvadó tüdővel tért meg szülőtte falujába, meghalni. Három nap előtt kiszenvedett a szegény fiú. Apját, mikor a gyászos hirt tudatták vele, szivszélhűdés érte s az erőteljes ember alig néhány óra alatt meghalt. Tegnap temették el az apát és a fiút óriási részvét mellett közös sirba, a csendes falusi temetőbe.

Felfedezett pénzhamisító banda. A tiszta-kürti csendőr őrsparancsnok — amint ottani levelezőnk értesít — nagy szabású pénzhamisító és csaló bandát fedezett fel. Már régebb idő óta figyelemmel kísérte a banda egyes tagjait, míg végre tegnap lerántotta róluk a leplet. A banda egyik tagjánál a prést is megtalálta, amely a szántóföldön volt elásva. A pénzhamisítók feje Galle Géza, egy általánosan ismert szélhámos, ki több ízben követelt már el csalást báró Bercsényi álnév alatt. Galle körülbelül 10 emberrel dolgozott, kik leginkább a környékbeli jómódu parasztagadkat keresték fel, kiket fényes ajánlatokkal csaltak lépre. Száz-kétszáz korona ellenében hárommennyi értékű hamis ötkoronást ígértek, melyeket ők a pénzverdei munkásoktól olcsó pénzen szereztek. Ilyen módon aztán László István t.-inokai lakost 800 kor., Farkas Mihály t.-kürti lakost 600 kor., Medgyesi Lászlót 500, Balkó Lajost 600 és Ungi Mihály t.-földvári lakost 300 koronáig csapták be, kiktől a pénzt felvették ugyan, de a hamis pénzből csak néhány darabot adtak, mondván, hogy pár nap múlva új szállítmány érkezik s akkor megkapják a teljes összeget. A nyert pénzen a banda tagjai megosztzkodtak s hiába sürgették a becsapott gazdák a hamis pénz átadását, süket fülekre találtak. Jelentést tenni a csendőrségnél nem mertek, mert féltek, hogy saját maguk ellen lesznek kénytelenek majd vallani. A banda végre tegnap lépre ment s most az ügyészség börtönében várják jövő soruk eldőlését.

Elment a felesége után. Szudricsán Mihály földművest — mint acsádi levelezőnk írja — hat héttel ezelőtt itt hagyta a felesége. Elköltözött abba a más világba, ahova nem egy könnyen követhette őt két kis árvája, meg Szudricsán Mihály. Mellbajos volt szegény asszony. A férjén buskomorság vett erőt. Nem izlett neki sem az étel, sem az élet. Az erőteljes 32 éves ember felényire fogyott a hat hét alatt.

Egy pár nappal ezelőtt reggel valami rokona kiáltott be hozzá. Nem kapott feleletet. Benézett az ablakon, az ágyban játszottak a kis árvák, apjuk nem volt sehol. Bement a házba, itt azután megtalálta Szudricsán Mihályt. Egy nagy szagré akasztotta fel magát a konyhában. Levágták, de már azelőtt két órával halhatott meg. Holttestét, mint tudósítónk jelenti, nem boncolták fel és másnap el is temették a falu nagy részvétele mellett.

Tragikus eljegyzés.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő dolog történt szombaton este Sirokon Gozon Istvánnál, ahol a házigazda leányának az eljegyzését tartották.

A szomorú esemény részletei — így írják nekünk — a következők: Gozon Boriskának régóta udvarolt Kustos Sándor odaváló legény s a leány jó szívvvel is fogadta a legény látogatásait. A szülők nem sokat törődtek a legény látogatásaival, mert nem vették komolyan a dolgot; annál nagyobb volt a meglepetésük, mikor az aratás előtt megkérte Kustos a leány kezét. A leány szülei kosarat adtak a legénynek s attól kezdve meg is titották neki, hogy a házhoz járjon.

A legényt nagyon bántotta ez az eljárás, mindennek daczára sikerült a leányt rávennie, hogy a szülők tudta nélkül titokban találkozzanak. — Egy ilyen találkozáson azzal a hírrel lepte meg a leány Kustost, hogy kérője akadt a szomszédos Kelecsényből s e hó 20-án este tartják meg az eljegyzést. Kustossal nagyot fordult erre a világ s a leánynak csak annyit tudott mondani, hogy az a legény se megy el innét élve.

Szombaton délután csakugyan megjött Csorba Ferencz kelecsényi lakos a fiával s annak rendje és módja szerint megtartották az eljegyzést. Este 10 óra tájban, amikor a vendégek az asztalnál ültek, lövés dördült el az utcán s az ablakon keresztül behatolt golyó Gozon István fejébe furódott, aki szó nélkül bukott le a székről.

A lövés után Kustos elfutott, de a csendőrök még éjjel elfogták. Beismerte, hogy ő a gyilkos, de nem Gozont akarta meglőni, hanem Csorba Imrét, a vőlegényt, aki az öreg Gozon mellett állt s aki csak véletlenül esett áldozatul a gyilkosságnak. A szerencsétlenség után a vendégek szomoruan távoztak. A gyilkost pedig bekísérték a járásbírószákhöz.

A legujabb Bánffy-ügy.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Báró Bánffy Dezső ma a lapoknak táviratot küldött, melyben tudatja, hogy nejével és leányával báró Born Frigyes

és családja látogatására Neumarkba (Krajna) érkezett. Magyarország volt miniszterelnöke, a kit a legutóbbi napokban oly súlyos vádakkal terheltek, evvel a táviratával nyilvánvalóan azt kívánta jelezni, hogy nem bujkál és nem szándéka kérdés elől kitérni, melyre az országnak rövid idő alatt kielégítő választ kell kapnia.

Eddig azonban úgy Bánffy Dezső, mint volt miniszter társai, a kik közül többen még ma is a kabinetben ülnek, mélysegesen hallgatnak. Ily körülmények között bizonyára nem lesznek érdektelenek egy a Bánffy-éra alatt nagy szerepet játszott politikusnak egy újságíró előtt tett alábbi nyilatkozatai:

— Esztelenység volna tagadni — mondá a politikus — hogy báró Bánffy Dezső szilárdan el volt tökéltve arra, hogy az obstrukciót a legrosszabb esetben katonai diktátummal fogja megtörni. A Széll és Tisza által javasolt eszközöket semmibe sem vette. Azon konferencián, melyet az öreg Tisza a Hungária szállóban tartott és a melyben a szomorú hírnövre vergődő lex Tiszát olvasta föl, báró Bánffy nem volt jelen, sőt Bánffy intim hívei sem vettek azon részt, minthogy Bánffy Dezső kijelentette, hogy ezt a lépést céltalannak tartja, de nem akarja bántani az öreg generálist és majd ha a Tisza-lex céltalansága babizonyul, elő fog állani a saját javaslatával. Ezekről a javaslatokról csak Bánffy vezérkarának volt tudomása és a legtöbb miniszterek, sőt a szabadalvűpárt sok előkelő tagjának sejtelmé se volt Bánffy terveiről. Beszéltek arról, hogy Bánffy új választást akar és azután Fejérvárynak engedi át a miniszterelnökséget, hogy permanens ülésekkel akarja az obstrukciót leverni, de ez mind nem volt igaz. Bánffy bárónak az volt a szándéka, hogy egy ideig parlament nélkül uralkodjék, mert így akarta megtörni az ellenzékot. Tervének Bécsben hatalmas embereket nyert meg, a mi annál könnyebben ment, mert abban az időben Bécsben is abszolutizmusra gondoltak az obstrukció legyőzésére. A terv valami indiszkrétció következtében a nemzeti kaszinóban kitudódott, mire azonnal szakadás állt be a szabadalvűpártban. A szecesszionisták nagy része tudvalevőleg a nemzeti kaszinó tagjai voltak, akik azután megadták a halálos dőfést a Bánffy regimentnek.

A megkérdéztet előkelő politikusnak eme nyilatkozatai is bizonyítják, hogy Bánffy Dezső merényletet szándékozott elkövetni a magyar alkotmány ellen. A felizgatott magyar közvélemény hangosan követeli, hogy ebben az ügyben tisztán lásson. Egyenes és nem kitérő nyilatkozatokat várunk. Bánffynak és ama volt miniszter társainak, a kik az alkotmány ellen szötte összeesküvésbe be voltak avatva, meg kell mondani az igazat. Bánffy Dezső, a ki annak idején levonta helytelen eljárásának következményeit és ott hagyta díszes helyét, nem kötelezi oly mértékben a nyilatkozás, mint ama volt kol-

legáit, a kik még ma is tagjai a kabinetnek. Ha ezekre rábizonyul a bűnrészesség, úgy egy perczig se lehetnek tovább annak a miniszteriumnak a tagjai, melynek feje, Széll Kálmán a törvény jog és igazság jelszavát írta zászlajára.

ÜJDSÁGOK.

* **Simonffy Béla állapota.** Neuheim, hol most a polgármester beteg fiával, Simonffy Béla kir. ügyész-szel időzik, a világ egyik legkeresettebb klimatikus gyógyfürdője. Évenként a világ minden részéből sereglenek ide a betegek, kiket az ottani levegő egészen ujja teremt. Csak néhány napja időzik ott a beteg ügyész s máris javulás állott be. Egészségi állapota, mint a polgármester Végh Gyula h. főkapitányának írja, teljesen kielégítő s most már reméli, hogy a javulás állandó lesz, mely után a tökéletes gyógyulás sem fog elmaradni.

* **Debreczen a vakokért.** A vakokat gyámolító országos egyesületnek több perselye van debreczeai üzletekben és irodákban felállítva. A jótékonyozó egylet évenként kétszer küld kiküldöttet a perselyek tartalmának átvétele czéljából. Az egylet megbízottja Halász D. a napokban vette át az adományokat. Ifj. Kocs Zsigmond városi irnokkal felkeresték az összes perselyeket. Mint a persely bontóktól értesülünk, Debreczen egyike azon városoknak, hol a vakok perselyében legtöbb fillért találtak. Az egylet a részletes kimutatást augusztus hó első napjaiban küldi meg. A jótékony egylet megbízottja ez uton mond hálás köszönetet a kegyesszívű adakozók és gyűjtőknek.

* **Elfogott betörő.** Pár nappal ezelőtt megemlékeztünk arról a vakmerőn végrehajtott betörési kísérletről, melylyel Nánássy Lajos kereskedését akarta valaki feltörni. Dobos József rendőrbiztos, ki a nyomozást eszközölte, a tettest az Árpád-téren Sass Vislovsky József rovott múltú csavargó személyében elfogta. Sass Vislovsky beismerte tettét, melyet rablási szándékból akart elkövetni. A letartóztatott betörőt holnap átadják az ügyészségnek.

* **Halálozás.** Madarász Julianna özv. Polgár Mária Mihályné f. hó 21-én éjjel 12 órakor, életének 71-ik, özvegységének 8-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 23-án d. u. 4 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint, Loránfi-utca 27-ik számú háztól.

* **Cseberből vederbe.** Pubert Ferencz bizonyára nem fogja elfelejteni egész életében a vasárnapi napot. Kellemtelen napja volt ez a nap, mert a balszerencse ugyancsak üzőbe vette s egyik bajtól alig szabadult, már a másikba esett. A szomorú kalandok sorozata ottan kezdődik, hogy délután

a csolnakázó tóhoz rándult ki, hol előbb vigan csolnakázott. Vigsága azonban — attól a percztől, hogy uj ruhástól beléfordult a sáros vízbe — szomorúságra változott. Sietett haza, hogy átöltözzön. Hogy hamarabb járjon a vasuti pályatesten, a raktárak közelében ment át. Épen kocsi tolatás volt és a szerencsétlen flotást elütötte a mozgó kocsi, de az ijedtségen kívül semmi baja nem történt. Már kezdett reménykedni, hogy szerencsésebb lesz, ha ilyen könnyű szerrel szabadult meg a kocsi kerekei alól — mikor a pályatesten tovább haladás közben a vasut-felügyelő csipte nyakán. A sáros, lucskos egyén gyanusnak tűnt fel előtte, bevezette a vasuti rendőrségre, hol igazolásra szállították fel. Csak nagy nehezen bocsájtották szabadon. A kellemtelen kalandhoz még büntetést is kap, mert a vasuti szabályzat szerint tiltott területen tartózkodott.

* **Száz koronás lopás a Dobosban.** Márkus Jenő vendéglős a nagyerdei Dobos bérőjének főpinczérjétől tegnap száz koronát emelt el egy ismeretlen tites. A főpinczér pénzét a csapo gondjaira bízta ki a szorgos munkában megfélekedett róla és az előtte levő asztalon hagyta. Innen emelte el a szemfüles tettes, kinek aligha akadnak a nyomába.

* **Kés-lő kőműves.** Nagy botrányt idézett elő tegnap délután Nagy József talpigás és Vedres Mihály kőműves a Deák Ferencz utcán. Vedres Mihály késsel támadta meg Nagy Józsefet, ki csak az oda érkező rendőrnek köszönheti, hogy épp bőrrel menekülhetett. Ivás közben kaptak össze s mikor már hangos volt lármajuktól a korcsma, kintasították őket. Az utcán aztán folytatták, hol már Vedres kést rántott ellenfele ellen. A rendőr azonban szerencsére éppen jókor lépett közbe s kicsavarta a dühöngő kőműves kezéből a kést és a bűnjellel együtt a központra szállította.

* **Jövöheti bűnügyi főtárgyalások.** Julius hó 24-én, szardán: Köszegi János és társa ellen, zsarolás vétségé miatt. Kaufmann Gyula ellen csalás büntetvéért. Boros Károly ellen súlyos testisértés büntetvé miatt. — Julius hó 26-án, pénteken Czövek Imre s társa ellen orgazdaság büntetvé miatt. Tamási József ellen lopás büntetvé miatt. Reszegi Papp Miklós s társa ellen párviadal vétségéért. Ugyanaznap itélthirdetések is lesznek.

* **Tékozló gondnokság alatt.** Bartha Bálint kabai földbirtokos v. selkedése nagy aggodalomra adott okot hozzátartozóinak. A jómódu gazda utóbbi időben meggondolatlanul szórta a pénzt. Családtagjai figyelmeztették tékozlásának következményeire, de még annál inkább költekezett, valósággal szórta a pénzt. Hozzátartozói végre megsokallták pazarlását, erélyesen léptek fel, hogy a vagyoni végromlástól megmentésük. — Folyamodtak a debreczeni törvényszékhez, hogy Barta Bálintot helyezze

gondnokság alá. A törvényszék a megindított eljárás folyamán megállapította, hogy a család kérelme alaposan indokolt, ennek alapján azt teljesítette is. Legutóbb a következő tartalmu végzést függesztették ki. A debreczeni törvényszék Barta Bálint kabai földmivest jogerős ítélettel tékozlás miatt gondnokság alá helyezte. A tékozló most, hogy nem jut pénzmaghoz, bizonyára megfogja tanulni azt megbecsülni.

* **Hamis koronák.** Nem afféle királyi, vagy hercegi, hanem ezüst koronákról emlékezik meg a rendőrség bünkrónikája, ezüst koronákról, melyek ólomból vannak. Silány utáztatok ezek, melyeket nagyon könnyen lehet felismerni, mégis akadnak emberek, kik elfogadják. Azután panasszal fordulnak a rendőrséghez, mely a legjobb akarat mellett sem tud tenni értök semmit, mivel kihallgatásukkor nem tudnak határozott választ adni, hogy kitől kapták a hamis koronákat.

* **Harcz egy korszó miatt.** Bajik András olajütőbeli lakos kis leánykája sirya tért baza a kutról, hol vizet akart meríteni. Atyja kérdéseire nagy szeptegve adta elő, hogy a kutrál Balogh György összetörte korszóját. Bajik András dühösen rontott át a szomszédban lakó Baloghék és erősen követelte a korszó árát, amit Balogh sehogy sem akart megfizetni. A veszekedésre oda sietett Balogh György fia Sándor is s ketten neki mentek a fel-dühödt emberek és az utózára verték Bajikot, ki a kezében lévő korszóval fejbe vágta Balog Sándort. Balog Sándor az erős ütéstől megszárdulva, vértől borítva vissza tántorodott, a következő pillanatban még nagy bb dühvel támadt ellenfelére. Most már újabb segély is érkezett egy komondor képében, mely Bajik ruháját letépte, lábát összemarta, végül futásra kényszerítette. — Mind a hárman panasszal fordultak a rendőrséghez, hol a szenvedett sérüléseken kívül, ráadásul mind hármójukat utczai botrányért 10—10 koronára büntették.

* **Katonák az éjszakában.** Amint nő a kánizsai forrás, úgy nőnek és egyre fárasztóbbak lesznek nap nap után a katonák gyakorlatai is. Az ember, ha nem tudná, okvetlen rájönne, hogy ezt az emberkinzást hüvös szobában ülő aranygalléros méltóságos urak rendezik, akik rég elfelejtették, hogy mi az: a csapattal járni kint a napsütésen, a szurós tarlókon, a darabos göröngyökön és a nedves somlyékeken kommandószóra gyakorolni a hasravágódást. Furesa biz' az egy kissé, ha elgondolja, hogy amíg az állatot oltalmazza az ember, addig hajtja, kergeti a felebarátját egész a roskadásig. Most a nappal-akon kívül elkövetkeztek az éjjeli manőverek is. Járják a szegény bakák a messze környéket, hogy amíg mások pihenőre hajtják fejüket, addig ők hajkurászszák nehéz felszereléssel és fegyverrel az álmodott ellenséget. Mennek az éjszakában, az

új fekete köpenye alatt, hogy ne lássa senki és esőndben vonulnak be a kaszárnyakapun valamikor pirkadás felé.

* **Meglopott vőfély.** Derzsi Imrének nagy volt a meglepetése, mikor V. Pécsről haza jött, hol egy lakadalomban mint vőfély volt elfoglalva, mely tisztséget mesterségszerűleg űzi. Lakásának ajtaját nyitva találta, kedves élete párja, kivel vadházasságban élt, elrepült, nem feledkezve meg arról, hogy üres kézzel ne távozzék. Derzsi Imre panaszt emelt a rendőrségnél Szigeti Eszter ellen, ki tőle nyolcz selyem kendőt, két arany gyűrűt és husz korona készpénzt lopott el. Valószínűnek tartja, hogy Kun-Madarasra szökött szüleihez. A rendőrség intézkedett az elfogatása iránt.

* **Razzia.** Az elmúlt éjjel razziát tartott a rendőrség a város külterületén és az ismertebb exponált helyeken. Ez alkalommal három nőt és öt férfit találtak, kik sem igazolványával, sem lakással nem bírnak. Ott aludtak a kertek iszalagg s sűrűn benőtt árkában, honnan beszállították őket a központra. Büntetésük kitöltése után eltoloncolják őket illetőségi helyükre, a város területéről pedig örökre kitilják.

* **Tolvaj cseléd.** Szilágyi Julist rendkívül csábította gazdájának szép arany órája. Hej, ha ő olyanal bírna, akkor a legények bolondulnának utána, olyan széppé tenné az ókszer. De akkor talán a csapodár természetű Jancsi szive is visszafordulna hozzá. Ilyen fajta gondolatok motoszkálhattak fejében, mikor a bünt elkövette és ellopta gazdája aranyóráját. Nem sokáig örülhetett az ókszernek, mert gazdája, a ki gyanakodott reá, kérdőre vonta. Julis erősen tagadta s erősen hivatkozott eddigi kifogástalan magaviseletére, de a rendőrségnél már megtört. Bünet beismerte, az órát visszaadta. Gazdája ezután visszavonta az ellene tett panaszt, büntetését nem kívánta. A rendőrség Julist örökre kitiltotta a város területéről.

* **Jó kívánság.** Az apa, akinek valami viszállya van a fiával, felkiált: — Ó, csak lenne egy millióm! — Minek? kérdi a fiu meglepetten. — Hogy kitagadnálak belőle.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó rokonok, barátok és ismerősök, kik felejtetetlen jó gyermekünknek végtisztesség tételén fájdalomukat megjelenésükkel onyhiteni szivesek voltak, fogadják ez uton is őszinte köszönetünket. A Czegléd család.

* **Elveszett.** Tegnap a Mihalovits-féle gyógyszerértől a Kossuth-utczán lévő Ganovszky-féle üzletig elveszett egy óralánc, melyen több értékes régi pénz volt. A láncszemekre rá van vésve a tulajdonos Szikszai Aladár neve is. Kéretik a szives megtaláló, hogy illő jutalom fejében a láncot szolgáltatassa be.

TÁVIRATOK

Lemondott képviselő.

Budapest, július 22. Bessenyei Ferencz szabadelvűpárti képviselő ma bejelentette a club elnöknek, br. Podmaniczky Frigyesnek lemondását a kis-beeskereki képviselői állásáról. — Bessenyei Ferencz ezen lépését azzal indokolja, hogy bizalmatlanságot lát abban, hogy kerülete az új választásokra más jelöltet állított.

Az új szombathelyi püspök.

Budapest, július 22. Hidassy elhunytával megüresedett szombathelyi püspökségre ő felsége a király István Vilmost nevezte ki. István Vilmos az elhunyt segédpüspöke volt, már értesült kinevezetéséről s a napokban Rátóton Széll Kálmán miniszterelnöknél is járt, hol értesült, hogy kinevezetését, augusztus 20-án, Szent István napján fogják hivatalosan közölni. Kohl Medárd címzetes püspök, kit leginkább emlegettek a püspöki szék elayerésénél, e szerint elesett tőle.

Gyilkosság unalomból.

Budapest, július 22. Borzalmas rablógyilkosság történt szombaton délután Gyöngyösön a város egyik legnépesebb utcájában, Oszterreicher Miksa gabona kereskedő lakásán. A nevezett délután Oszterreicher eltávozott otthonról, hogy a kórházba menjen, odahaza a lakásban csak a felesége maradt. Rövid idővel ezután két marczona külsejű ember jelent meg az Oszterreicher házában s valószínűleg kéregetései szándékból benyitottak a lakásba. Midőnazomban látták, hogy az asszony csak egyedül van odahaza, rárohantak s késsel agyonszurkálták, elrabolván a nála lévő mintegy husz forintnyi összeget. Természetesen ez nem ment zaj nélkül s a szomszédok a lármát hallva rosszat sejtettek és a helyszínre siettek. — A két gyilkos erre kiszaladt a kapun odakiáltva az elősietőknek:

— Mi végeztünk, most már bemehetnek.

A nép üzőbe vette a menekülni igyekező gyilkosokat s ezek egyikét egy éppen szembejövő közkatonának sikerült is a földre-teperni, míg a másikat csak este

tudták kézrekeríteni. A vallatás sorára kiderült, hogy a gyilkosok kiszabadult fegyenczek s most jöttek Illaváról. A gyilkosságra vonatkozólag kijelentették, hogy azt pusztán unalomból követték el.

Felborult csolna.

Berlin, július 22. A reggeli lapok jelentése szerint tegnap délután a Krossin-tavon Königswusterhausen mellett a viharban felborult egy csolnak s három asszony és négy gyermek vízbe fullt.

Szerencsétlenség a turfon.

Budapest, július 22. A bécsi lovaregylet, mint tudósítónk az osztrák fővárosból jelenti, hivatalos értesítést kapott Siófokról, hogy ott szerencsétlenség történt a tegnapi lóversenyen. Ugyanis Eltz, a leghíresebb urlovas, a leghevesebb futam közepette leesett lábáról és súlyos sérüléseket szenvedett.

Francoziaországi választások.

Páris, július 22. A tegnapi megyetanácsai választásokon a reggel 4 óráig érkezett jelentések szerint megválasztottak 788 republikánus és 170 konzervatív jelöltet. 78 jelölt pótválasztás alá kerül. A republikánusok eddig 37 mandátumot nyertek és 18-at elvesztettek. A megválasztottak között van Paul Loubet, Héline, Descassé, Krantz és Hercier tábornoknak a testvére.

Villámsujtott turista.

Budapest, július 22. Mint Bécsből nekünk sürgönyzik, tegnap este egy turistát Bécs közelében hegymászás közben agyonsujtott a villám. Dr. Wilhelm orvos többedmagával kirándult a szomszédos hegységbe, miközben vihar tört ki, ami azonban nem zavarta meg a társaság jó kedvét. Vig adomázás közben folytatták utjukat felfelé a hegyen. Egyszerre kitört a nagy égiháború, mennydörgés között villám sújtott le és ép az orvost érte, aki szörnyen halt. A társaság többi tagjának semmi baja sem történt.

Crispi állapota.

Nápoly, július 22. Crispi, volt olasz miniszterelnök megint megbetegedett és nagy szivgyöngességben szenved. Állapota ma javult, de mégis aggodalomra ad okot. Az orvosok feltétlen nyugalmat ajánlottak neki.

A villám áldozatai.

Perpignan, július 21. Tegnap iszonyú vihar és jégverés pusztított Palanfaluban. Mialatt néhány gyerek a vészharangot huzta, a villám beütött a templomba és négy gyermeket megölt. Négy más gyermek és egy asszony súlyosan megsérült.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.
— Esti zárlat. —
Buxa októberre . . . 7.95
Reas októberre . . . 6.68
Zab októberre . . . 6.31
Tengeri 1902 májusra 5.09
Berlin 1/2 márkával olcsóbb.
Az irányzat lanyha.

Egy külföldi rablógyilkos letartóztatása.

— Saját tudósítónktól. —

Kitűnő fogást csinált tegnapelőtt az erdélyi csendőrségnek egy járőre Luakányban, a hol — mint levelezőnk írja — egy romániai alattvaló rablógyilkost sikerült kézrekeríteni.

Tegnapelőtt ugyanis egy csendőr járőr portyázott a községben, a mikor is zajos mulatság hangja hallatszott ki az ottani korcsmából, miközben a magyarságot szidalmazó hangokat hallott a korcsma előtt elhaladó járőr. A csendőrök meg akarták tudni, hogy kik mulatnak a korcsmában; bementek tehát s ott egy kopott öltözetű román papot találtak, a ki több oláh paraszt társaságában mulatott. Minthogy a pap nem a községbeli volt s személyére nézve a korcsmáros sem tudott felvilágosítást adni, a csendőrök felszóllították igazolására.

A pápa, a ki már ittas volt, eleinte megtagadott minden felvilágosítást, majd pedig azt állította, hogy Szébenmegye, Beica községből való, azonban ez állítása is valótlannak bizonyult, a mint erről az ottani román pap sematizmusából meggyőződtek. Az ilyképen gyanussá vált papot a község házára kísérték, hol az ottani pap segítségével megállapították, hogy nem is pap az illető.

A csendőrök ekkor megmotozták s a ruhája közt bevarrva 12.000 frankot találtak. Ezenkívül találtak nála egy levelet is, melyből megállapították, hogy az illető Pervuleszku Juon, a ki Jassiban a múlt hónapban meggyilkolta és kirabolta Radomeszku György ottani kereskedőt, kitől a gyilkosság elkövetése után 20.000 frankot rabolt el és megszökött, a gyilkos szolgálja volt a meggyilkolt kereskedőnek s még a gyilkosság előtt szerezte be a papi öltönyt s ebben szökött át Magyarországra, hol már három hét óta csavarog.

A gyilkost, a ki különben körözve volt nálunk is, egyelőre a járásbíróság börtönében tartják fogva.

HIREK.

Ejjeli pósta.

× **Falkai sikkasztása.** (Éjjeli express tudósítás.) Ismeretes, hogy Falkai Lászlónál, a sikkasztó levélhordónál New-Yorkban történt elfogatásakor az odaváló rendőrség az elsikkasztott 40.000 koronából 36.000 koronát talált. Ilyenformán a magyar kincstár

csupán 4000 koronával károsodott volna meg. Mint most értesülünk, ez az összeg is redukálódott, mert Falkai édesanyja átadta a rendőrségnek azt a 2000 koronát, melyet fia szökése előtt neki ajándékozott, így hát az egész hiány csak az a mintegy 2000 korona, melyet Falkai utazása alatt elköltött. A főposta igazgatósága serényen folytatja Falkai pénzkezelésének rovincsolását és a szökése napján nála volt utalványok és pénzeslevelek közül ezideig csak a dr. Plihal Viktor ujbpesti királyi közjegyző által a magyar királyi központi állampénztárhoz földadott 16.000 koronát fizette ki, míg a további utalványozások felülvizsgálása még folyvást tart. Híre járt, hogy Falkainé válni készül az urától. De ez nem igaz. Eilenkezőleg, az asszony már is az után jár, hogy a férje részére, noha csak 5—6 hét múlva hozzák haza, védőről gondoskodják. Falkai hazaszállításának a költségei legföljebb 5000 forintra fognak rugni.

× **Rekordár egy könyvért.** — (Éjjeli express tudósítás.) A napokban árverezték el a londoni Chirtie czégnél Shakespeare 1623 bói való első folio kiadásainak egy példányát, melyért egy műkedvelő 40.000 koronát fizetett. — A könyv értéke az idők folyamán folyton emelkedett. A 18. század elején valaki 20 koronáért vette meg, 1964-ben pedig Burdett-Scout báróné 15.000 koronát fizetett érte.

× **Gróf Potoczky ügye.** (Éjjeli express tudósítás.) A fiatal lengyel gróf Potoczky Henrik ellen, a mióta letartóztatták, több új panasz érkezett a törvényszékekhez. Mind apró családok ezek, kicsiny szélhámosok. Mészáros vendéglős és néhány fiakkeres jelentették még föl Tuochán Pálon kívül, akitől a gróf tudvalevőleg vásárolt. A gróf védője dr. Klein Rezső ügyvéd felebbezván a letartóztatást kimondó vizsgálóbírói határozat ellen, azzal ma foglalkozott a törvényszék védtanácsa Rutkay bíró elnöklése és Langer bíró előadása mellett. A védtanács, tekintettel az újabb följelentésekre, továbbá főképp arra is, hogy gróf Potoczky nem magyar honos, megerősítette a határozatot s így a gróf egyelőre fogságban marad. De a védője tovább felebbezett a királyi táblához.

× **A Maros titka.** (Éjjeli express tudósítás.) Nagy meglepetés érte tegnapelőtt a bulcsi halászokat, a kik halászás alkalmával hal helyett egy összekötözött emberi holttestet huztak ki a Marosból. A megrémült halászok nyomban bejelentették az esetet az előjáróságnak, mely a helyszínen a hullában Triffu György zabálczi lakos legény fiára ismertek, a ki egy héttel ezelőtt tűnt el hazulról s azóta nem is látták többet. Minthogy az előjáróság rögtön megállapította, hogy gyilkosság esete forog fenn, értesítette a csendőrséget és a törvényszéki vizsgálóbíró.

Ezek a helyszínére kiszállva — mint levelezőnk írja — a következőket derítették ki: A megölt legény, Trifu Vazul viszonyt folytatott Prigu Tódor feleségével. Prigu ezt észrevette, de nem szólt a feleségének semmit, hanem megbeszélte a testvérével, Prigu Györggyel, hogy a legényt elteszik láb alól. Pénteken délután Prigu azzal a kijelentéssel távozott hazulról, hogy éjszaka kint marad buzát hordani a mezőn. Ezt a körülményt a Prigu felesége rögtön tudatta a legénnyel, a ki este kilencz óra tájban ellátogatott az asszonyhoz. A két Prigu testvér ekkor hazament Prigu Tódor lakására. Ugy tervezték, hogy Prigu György a kert bejáratánál áll egy doronggal s ha a legény arra menekül, le fogja ütni. A mikor a fiatal Prigu felállott a leshegyen, az idősebb megzörgette az ablakot, hogy a felesége nyisson ajtót. Mialatt az asszony ajtót nyitott, a legény a kerten keresztül akart menekülni, de az ott várakozó Prigu György leütötte. Ezután a két testvér összekötözte az eszméletlen állapotban lévő legényt, kocsira tette és kivitte a Maroshoz és ott bedobta a vízbe. A bűnös asszony, a ki tudta, hogy mi történt, nem mert szólni, mert őt is agyonveréssel fenyegették, csak mikor a csendőrök vallatásra fogták, vallotta be, hogy nála volt a legény s férje és annak testvére pusztították el. A két Prigut, a kik tagadják a gyilkosság elkövetését, a vizsgálóbíró rendelkezése szerint letartóztatták és bekisérték a törvényszékhez.

× **Egy német regényíró sorsa.** (Éjjeli express tudósítás.) Szomoru sors érte Panizza Oszkár ismert naturálista német regényírót, akit egyik regényében foglalt kitételek miatt a törvényszék felégsértésért egy évi börtönre ítélte. Felelősség folytán az ügy egy másik bíróság elé került, mely ítéletében kimondotta, hogy Panizza Oszkár nem ép elméjű, mire a szerencsétlen regényírót az örültek házába szállították.

× **Megőrült a fájdalomtól.** (Éjjeli express tudósítás.) Tés község lakosait szomoru eset foglalkoztatja. Vojta Mihály tési lakos a múlt héten, hogy a gabonahordást befejezte, kocsin lement a Tiszára, hogy egy hordó vizet vigyen haza. Magával vitte két kis gyermekét is, hogy majd azokkal együtt megfürdik. Amint a Tiszába értek, Vojta a kocsival behajtott a vízbe, hogy annál könnyebben merítse meg a hordót. Amint a vízben hajtott befelé, egyszerre valami mélyedésbe estek s a lovakat és velük együtt a kocsit is elkapta az ár, a kocsi fölborult és a rajta ülő Vojta és két gyermeke, valamint a lovak is a Tiszába fultak. A szerencsétlenségről este értesült Vojtáné, aki a hír vétele után örülten futott le a Tiszára. A fájdalomtól megtört asszony embereket hívott segítségül, akik egész éjjel kutattak az áldozatok után, de csak másnap reggel sikerült őket kihuzni a vízből, amikor a víz felvetette őket. A szegény asszony, aki egész éjjel a

parton jajveszékelt, mikor a holtjait meglátta, fájdalomában megőrült. Félkapt a egyik kis halottját s azzal futkosott a füzes között, majd letette és a másikat is magával akarta vinni. Az emberek, akik szemtanúi voltak a jelenetnek, el akarták távolítani az asszonyt, de nem bírtak vele, végre megtudták kötözni és úgy vitték be a faluba, ahol azonban őrizet alatt tartják. Az áldozatokat eltemették óriási részvét mellett. Az élőhalott anyának elszállítására a hatóság már megtette a kellő intézkedést.

× **Nászutazás automobilon.** (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből írják, hogy onnan egy fiatal pár a napokban automobilon indult nászútjára. A fiatalok Strassburgba igyekeznek egy rokonuk látogatására. Az automobil úgy van konstruálva, hogy ágygyá is átváltoztatható. Ime a legmodernebb dolog: Nászút automobilon.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Májfolt ellen. Félliter gabonapálinkába két deka mandulakernpát, két deka levendulavirágot, ugyanannyi borsosmentát és két csepp rézsaolajat teszünk. Jól felforraltjuk, nyolcz napig érni hagyjuk. Esténként az arczot langyos esővízben mandulaszappannal megmossuk, házi vászonkendővel szárazra töröljük. A folyadékba szivacsot mártva, vele a foltokat bekenjük. Így elbánva, a folt 8—10 nap alatt egészen elhalványul.

A kéz vörössége ellen. Vegyünk 20 fillérért gliczerint a gyógytárban s abba tegyünk egy kávéskanálnyi rizskeményítőt. Összekeverjük s egy csészében a tűzhelyen addig hagyjuk, míg egyet forr. Onnét elvéve szintén keverjük, míg kihült. Jól bekötvé, hűvös helyen tartjuk. Esténként a kezeket langyos timosvízben mandulaszappannal megmossuk. Törülés utána a kenőccsel bekenjük. Ha lehet, szarvasbőr keztyűt huzunk rá.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: **Fenyvessy Béla.**

(Folytatás.)

Ez a tudat elképzelhető örömmel töltötte el a kedves családot, a melyre immár derengeni kezdett a szebb és jobb napok hajnala. A három hónapi nehéz megpróbáltatást már is felváltotta az édes reménység, amely erőt önt beléjük, hogy céljukat, tervüket ered ényesen megoldhassák.

VII.

A mikor Miska visszakerült a bevásárlásból, már a kapitány és a két nő elköltöztek reggelijükre.

— No Miska — szólt a kapitány — hamarosan reggelizzél meg te is, mert aztán komoly beszédem lesz ám veled.

Miska engedelmessékedett.

A kapitány pedig azalatt a hölgyek előtt tártá fel őszintén gondolatait.

— Kedves néni — kezdte szavait — még egy dolgot kell elintéznem... Tíz

évig voltam távol, tíz évig jártam a hullámos tengeren. Nehéz viharok, aggodalmakat állottam ki azért a kis vagyonért, amit összeszereltem. Megvallom őszintén, tizezerkoronát spóroltam lassanként össze. E pillanattól én is a családhoz tartozom. Ami az enyém, az az önöké is. Nem szabad többé szükségét szenvednünk. Meg kell enni mindennek éppúgy, mint megvolt azelőtt a jobb napokban. Én ezt az összeget tisztelettel leteszem a kedves néni kezébe, úgy, hogy szabadon, akkor, a mikor akarja s annyit, a mennyit akar költhet el belőle. Nagyon fájna és rosszul esne nekem, ha nem fogadnák el. Vigasztalhatlan lennék örök időkre. Most tudom, hogy szükségük van rá, hiába is tiltakoznának ellene. Nem idegentől veszik, hanem aki köteles rá, hogy adja. Sokkal többet tettek s áldoztak értlem a nevelésemmel, hogy sem ezzel a csekélységgel meg tudnám azt fizetni.

Köröndyné azonban mégis megkísérelte a tiltakozást, de bizony az hiába való volt.

— De édes fiam — szólt azután engedve tiltakozásából — nem fogadhatom el tőled ezt az összeget, hiszen mi nem pénzért tettük, amit érted tettünk.

— Hát fogadja el akkor a kedves néni ideiglenesen.

— Meddig.

— Amig visszafizethetik.

— De vajjon bekövetkezik-e az valaha?...

— Arról én biztosítom a kedves nénit.

Köröndyné felállott és megölelte a kapitányt:

— Oh milyen kedves, derék ember vagy te Jenő. Te vagy a mi áldásunk.

Folyt. köv.

Árlejtési hirdetmény.

A Martinkán az ev. reform. egyház iskolát építet. Felhivatnak tehát a vállalkozók, hogy szóbeli ajánlataikat a f. évi augusztus 1-én tartandó nyilvános árlejtésen a helyszínén tegyék meg.

A feltételek eddig is a gondnok, Biró Lajosnál megtekinthetők. Martinka, 1901 július 22.

Nagy Gábor,
egyházi jegyző.

Kiadó

Piacz-utca 42, szám
(Biedermann házban)

egy lakás

a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba,

egy

bolthelyiség

augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvételnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Allást keresők

munkaadók,
vevők és eladók,
bérlők

és
bérbeadók

mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,
hirdessenek

a „Debreczeni Ujság“

APRÓ HIRDETÉSEK
rovatában.

Német írásban, olvasásban tanítást elvállalok. Verbóczy-u. 14. sz.

Fodrász segéd azonnal felvételnek Artner Sándornál. Vendég-u. 83.

Gépész ajánlkozik cséplésre, teljesen szakképzett úgy malom, mint cséplőgépeknél. Czim a kiadóhivatalban.

Katona keztyük mosása, javításával együtt párja 18 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Sziv-utca 7. szám alatt egy nagy boros pince kiadó.

3 szobás utcái lakás kiadó. Timár-utca 44.

Glazé-keztyük tisztítását jutányos áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piac-utca 7. szám.

a Varga kertben 10 ház hely egyenként eladó törlesztésre. Értekezhetni Salétrom-u. 2.

Homokkertben 865 □-öl szőlő gazdasági épülettel eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Irodai munkálatokban teljesen jártas, német és magyar levelezést és könyvelést értő hivatalnok esti órákra alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás. Neumann és Weisz, festők, zsiradók, szerszám vasalások, faragványok, görbécsek és zománcozott konyha edények gyári raktára. Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy féle Pemete-fü ezukorka. Kapható Borsy-ezukurászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére a legjobb szintartó pamutból kötve jutányos áron beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett. Harisnya fejeléseket elvállal.

Kereselek egy esinos butorozott szobát lehetőleg kertre nyíló, emelet vagy földszinten, fürdő-szoba használattal. Czim az ár megjelölésével szoba ur ezimen a kiadóhivatalba kérek.

Egy hivatalnok a német nyelv elsajátítása miatt ismeretséget kötne oly egyénnel, kívül szabad óráiban társalogna. Választ hivatalnok jelige alatt a kiadóhivatalba kérem.

Minden gőzmozgonyra alkalmas önműködő szalmaetető, cséplőkhöz való vízfecskendők,

legjobb mintájú kutszivattyúk,

kitűnő szerkezetű borsajtók,

szőlőszűzők és szemelőrosták,

első kézből igen jutányosan kaphatók a

„Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság“ gyártelepén:

Péterfia végén, a hadházi-utczában.
(Közvetítők nem díjaztatnak)

Gyapjuszöveteket

a legszolidabb

szabott árak mellett
Weisz Adolf

posztókereskedőnél szerezhetjük be.
Kossuth-utca 1. szám, a ezukurásza mellett.
A czimre tessék vigyázni.

Beocsini portland és
román czeмент.

Gipsz.

Aszfalt tető fedő lemez.

Elszigetelő lemez.

Beton csövek.

Carbolinum.

Kátrány.

John-féle

szabadalmazott kémény toldók
és az építkezésbe vágó összes cikkek legolcsóbban kaphatók

LUKÁCS VILMOSNÁL

Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Cséplőgép-részek,

Lendkerék (különféle nagyságban)
manometer (fesz mérő),
egészen új. Ajtók, ablakrácsok, csatorna-
rácsok, más építkezéshez való

vastárgyak

különféle kovácszerszám: Satuk állók,
fújtató, vasostergapad szerszámacél

kompozíció.

Kijavított takaréktűzhelyek igen mérsékelten
árban kaphatók

KLEIN JAKAB

Ócska vasüzletében, főtözsde udvar. Ócska vas és
fém a legmagasabb árban veszek. Telj. kijavított
vetőgépek
13. 15. 17. és 21 soros feltűnő olcsó árban.
előnyös fizetési feltételek mellett.

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)

